

TEZA:

Podstawą wyłączenia sędziego może być każda okoliczność, jeśli tylko uzasadnia wątpliwość co do bezstronności sędziego, którą należy rozumieć zarówno jako subiektywne odczucie sędziego, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym opartą na zobiektywizowanych przesłankach i analizowaną przez odwołanie się do oceny sytuacji dokonanej przez przeciętnego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu.

WO-120/23

POSTANOWIENIE

z dnia 18 sierpnia 2023 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

Przewodniczący: S WSD Krzysztof Górecki
S WSD Rafał Rybnik - sprawozdawca
S WSD Leszek Krupa

Protokolant: Barbara Sarnowska

z powodu wniosku Zastępcy Przewodniczącego Okręgowego Sądu dyscyplinarnego OIRP
z dnia 25 lipca 2023 roku

w przedmiocie przekazania sprawy radcy prawnego A. W. (...)

do rozpoznania innemu równorzędnemu Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu, na posiedzeniu w dniu 18 sierpnia 2023 r.

postanawia

1. na podstawie art. 41 § 1 KPK w zw. z art. 42 § 1 i 4 KPK wyłączyć sędziów Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w osobach: W.C., U. L., E. P., K.B., R. B., B. C., T.D.-B., A.J., A. K., M. M. K.-C., P.M., D. O., I. P.-S., A. P., M. P., D. R., A. R., M. R., J. S., S. S., Ł. S., M.S., M. S.-B., M. T.

od udziału w sprawie OSD/KR/18/2023;

2. na podstawie art. 43 KPK sprawę przekazać Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu OIRP.

Uzasadnienie

Zarządzeniem z dnia 25 lipca 2023 roku Zastępca Przewodniczącego Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w Okręgowej Izby Radców Prawnych wniósł o przekazania sprawy radcy prawnego A. W. (...) do rozpoznania innemu równorzędnemu Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu. W uzasadnieniu ww zarządzenia wskazano, iż wszyscy sędziowie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP złożyli oświadczenia o wyłączeniu się od rozpoznawania sprawy radcy prawnego A.W. z uwagi na fakt, iż radca prawny A. W. jest Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP i z racji kontaktów zawodowych na linii OSD – Rzecznik Dyscyplinarny, udział sędziów OSD OIRP mógłby budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności poszczególnych sędziów OSD OIRP.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Podstawą orzekania w niniejszej sprawie był przepis art. 43 KPK W aktach sprawy znajdują się dowody wskazujące na niemożność rozpoznania sprawy poprzez utworzenie składu pozwalającego na rozpoznanie zażalenia wniesionego przez M. B. od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego w sprawie dotyczącej radcy prawnego A. W.

Przechodząc zatem do meritum, zgodnie z art. 41 § 1 KPK sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Podstawą wyłączenia sędziego, jako iudex suspectus, może być każda okoliczność, jeśli tylko uzasadnia wątpliwość co do bezstronności sędziego, którą należy rozumieć zarówno jako subiektywne odczucie sędziego, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym opartą na zobiektywizowanych przesłankach i analizowaną przez odwołanie się do oceny sytuacji dokonanej przez przeciętnego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu (por. np. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 27 stycznia 1999 r., K 1/98, OTK-A 1999, z. 1, poz. 3, oraz z dnia 20 lipca 2004 r., SK 19/02, OTK-A

2004, z. 7, poz. 67, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., I KZP 9/07, OSNKW 2007, z. 5, poz. 39, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 stycznia 2009 r., III KK 257/08, LEX nr 532400 oraz z dnia 18 marca 2009 r., IV KK 380/08, LEX nr 491543). Również Europejski Trybunał Praw Człowieka zwraca uwagę na bezstronność sędziego w aspekcie subiektywnym. Kryterium subiektywne opiera się na ocenie osobistego przekonania sędziego orzekającego w danej sprawie, przy czym osobista bezstronność członka składu sędziowskiego jest dorozumiana, chyba że pojawią się dowody przeciwnie (por. wyroki ETPCz: z dnia 10 października 2000 r. Nr 42095/98, Daktaras v. Litwa, LEX nr 76722, oraz z 10 kwietnia 2003 r. Nr 39731/98, Sigurdsson v. Islandia, LEX nr 78238).

Podkreślić należy, że instytucja wyłączenia sędziego w równej mierze służy zapewnieniu realnej bezstronności sądu, jak i umacnianiu autorytetu wymiaru sprawiedliwości przez usuwanie choćby pozorów braku bezstronności. Zatem o potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia nie może decydować jedynie zasadność in casu zarzutu leżącego u podstaw wniosku o wyłączenie, ale również ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą, w realiach sprawy, wystarczające okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2022 r., IV KO 20/22, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2022 r., V KK 235/22).

Zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego okoliczności wskazane w dołączonych do akt sprawy oświadczeń wszystkich sędziów OSD OIRP przemawiały za zasadnością wyłączenia sędziów od rozpoznania niniejszej sprawy. Wszyscy Sędziowie OSD OIRP wskazali bowiem, że z uwagi na pełnione obowiązki służbowe jako sędziowie OSD mają stały kontakt z Rzecznikiem Dyscyplinarnym OIRP oraz jego Zastępcami. Niewątpliwie okoliczności te - w odbiorze społecznym oraz samych stron - mogłyby powodować wątpliwości odnośnie do zdolności zachowania bezstronności przy rozpoznawaniu sprawy OSD/KR/18/2023.

W obecnej sytuacji procesowej - gdy doszło do wyłączenia od udziału w sprawie wszystkich sędziów OSD OIRP - zaszła jednocześnie konieczność przekazania sprawy w trybie art. 43 KPK innemu sądowi równorzędnemu. Jako właściwy do orzekania w przedmiocie zażalenia wywiedzionego przez M. B. uznano Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP.